

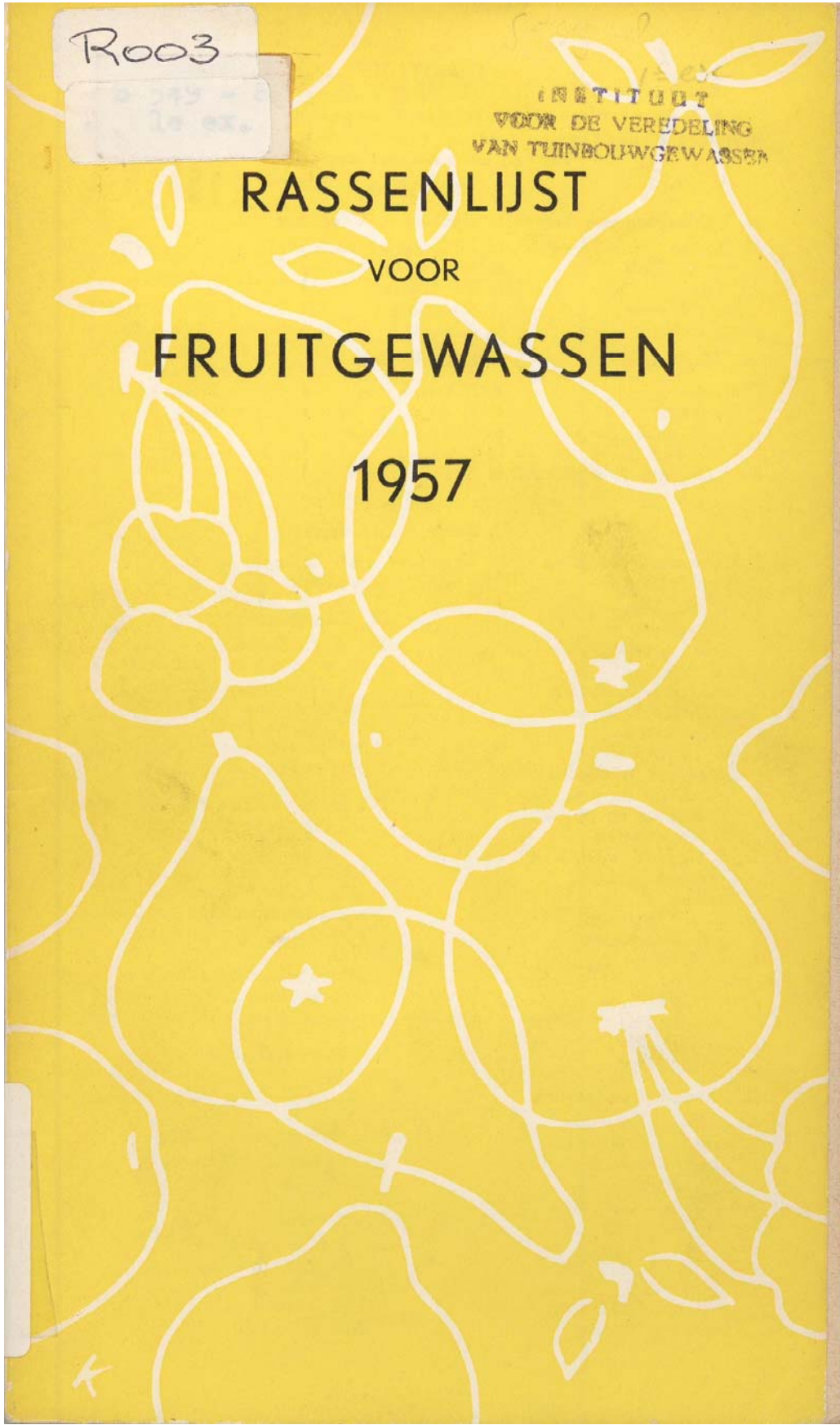
R003

249 -
18 ex.

INSTITUUT
VOOR DE VEREDLING
VAN TUINBOUWGEWASSEN

RASSENLIJST
VOOR
FRUITGEWASSEN

1957

APPEL

(Malus)

De huidige produktie van appels bedraagt ongeveer 400.000 ton. Hiervan moet 30 à 40 % worden geëxporteerd. De totale produktie in ons land is thans 4,3 maal zo groot als de vooroorlogse, maar ook in andere landen is de produktie sterk toegenomen. In Italië bijvoorbeeld is de huidige produktie 3 maal zo groot als de vooroorlogse. De italiaanse export is daarbij veel minder eenzijdig op een bepaald land gericht. Nederland exporteert voornamelijk naar West-Duitsland; hetgeen de concurrentiemogelijkheden voor Italië vergroot.

Italië en Nederland exporteren de meeste appels na november. Grote hoeveelheden fruit worden in de koelhuizen bewaard om de prijzen te stabiliseren, maar vaak ook geeft dit weinig voordelen omdat de bewaarkosten hoog zijn en het verliespercentage meestal groot is.

BEWAARTIJDENGRAFIEK

A — Hoofdrassen

- Yellow transparent (blz. 30)
- James Grieve (blz. 30)
- Cox's Orange Pippin (blz. 31)
- Schone van Boskoop (blz. 32)
- Jonathan (blz. 33)
- Lombartsalville (blz. 33)

- Golden Delicious (blz. 34)

B — Aanvullende rassen

- Ellison's Orange (blz. 35)
- Glorie van Holland (blz. 35)
- Laxton's Superb (blz. 36)
- Winston (blz. 37)

N — Beproevenwaardige rassen

- Stark Earliest (blz. 37)
- Tydemans Early Worcester (38)
- Laxton's Fortune (blz. 38)

O — Rassen van zeer beperkte betekenis

- Perzikrode Zomerappel (blz. 39)
- Zigeunerin (blz. 39)
- Benoni (blz. 40)
- Manks Codlin (blz. 40)
- Bramley Seedling (blz. 40)
- Present van Engeland (blz. 41)
- Gronsvelder Klumpke (blz. 41)

Zoete appels

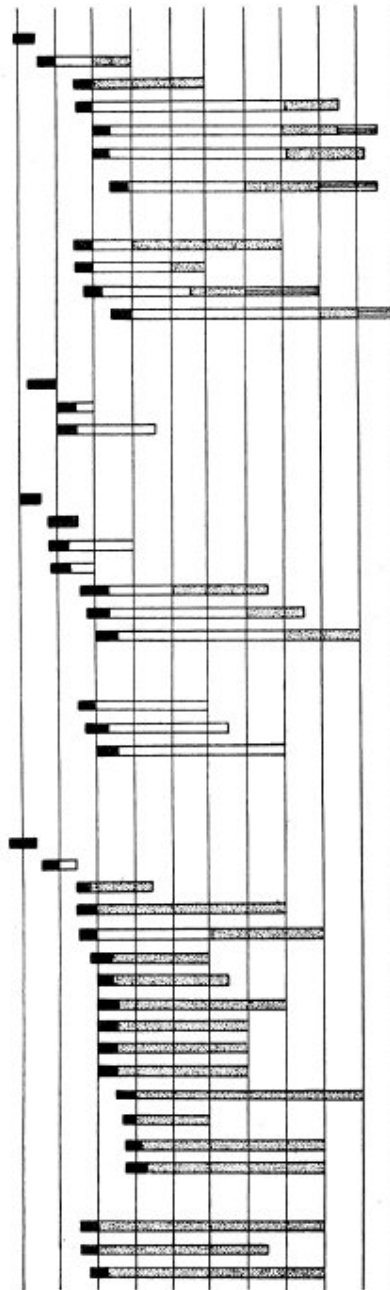
- Zoete Kroon (blz. 42)
- Dijkmanszoet (blz. 42)
- Zoete Ermgaard (blz. 43)

Rassen waarover meer ervaring gewenst is

- Close (blz. 43)
- Alton (blz. 43)
- Taunton Cross (blz. 44)
- Prinses Beatrix (blz. 44)
- Ingrid Marie (blz. 44)
- Lobo (blz. 44)
- Citrine (blz. 44)
- Appel van Paris (blz. 45)
- Jan Steen (blz. 45)
- Ceres (blz. 45)
- Rubens (blz. 45)
- Melrose (blz. 45)
- Lucullus (blz. 46)
- Prinses Margriet (blz. 46)
- Prinses Irene (blz. 46)

Zoete appels

- Primus (blz. 46)
- Robijn (blz. 46)
- Zoete Oranje (blz. 47)

- pluktijd
- bewaarperiode in bewaarplaats
- ▨ idem in koelhuis
- ▩ idem in gascel

APPEL

RASSEN

(Zie voor zoete appels blz. 42).

- A — Yellow transparent** (Transparente Jaune). Komt uit het Baltische deel van het oude Tsarenrijk, men meent wel uit Lijfland.

Het is nog steeds het vroegste ras van behoorlijke kwaliteit. In de noordelijke provincies zal het ras waarschijnlijk door latere appels, bijv. Stark Earliest uit het Zuiden worden verdrongen.

GROEI: groeit tamelijk zwak en vormt een steile kroon, is dicht bebladerd.

BLOEI: vroeg, stuifmeel is goed.

VRUCHTBAARHEID: het ras is regelmatig en vroeg vruchtbaar doch geeft slechts een matige opbrengst.

VRUCHT:

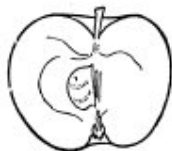
Rijptijd: einde juli — begin augustus, rijpt snel na.

Uiterlijk: middelmatig groot, iets onregelmatig van vorm, bleekgroen tot groengeel van kleur, tere schil.

Kwaliteit: vrij zuur, hand- en moesappel.

ZIEKTEN E.D.: het ras heeft veel last van kanker en voortijdige val.

- A — James Grieve. K.: J. Grieve.** In 1880 door het Schotse kwekershuis Dickson te Edinburg in de handel gebracht.

Deze goede zomerappel wordt veel aangeplant, mede door zijn geschiktheid voor kleine boomvormen. Vraagt een zorgvuldige behandeling en moet voorzichtig worden geplukt; heeft een zeer tere schil, waardoor grote moeilijkheden optreden bij het vervoer.

GROEI: groeit tamelijk zwak, vormt een matig grote kroon. Op IX is de groei uitgesproken zwak. Als blijver op sterke en zeer sterke onderstammen, als wijker en spil op tamelijk zwakke onderstammen.

BLOEI: middentijds, stuifmeel is goed.

VRUCHTBAARHEID: vroeg intredend, regelmatig en goed.

VRUCHT:

Rijptijd: plukrijp half augustus, eetrijp eind augustus tot oktober.

Uiterlijk: matig groot en regelmatig van vorm, de kleur is geel met rode strepen en soms rode blos.

Kwaliteit: vlees is gelig wit, zeer sappig en zacht met goed aroma.

Bewaarbaarheid: eventueel in koelhuis tot november te bewaren.

ZIEKTEN E.D.: het ras is nachtvorstgevoelig. Verdere bezwaren zijn de junival en voortijdige val. Op droogtegevoelige gronden last van bladval.

RODE MUTATIE

Erich Neumann's Roter James Grieve. K.: Erich Neumann, Zieverich, Duitsland. Kw.r.: aangevraagd.

Deze knopmutant van de James Grieve is geheel of bijna geheel rood gekleurd. Heeft verder dezelfde eigenschappen als de James Grieve.

A — Cox's Orange Pippin. K.: Cox te Colnbrook Lawn, Bucks, Engeland, omstreeks 1830 en in 1850 door Ch. Turner in de handel gebracht.

Eén van de meest aangeplante rassen. De produktie is matig. Het ras stelt hoge eisen aan grond en teler. De smaak der vruchten wordt zeer gewaardeerd.

GROEI: groeit matig sterk, vormt een vrij brede open kroon, tamelijk ijl bebladerd. Als blijver op sterke en tamelijk sterke onderstammen, als wijker en spil op zwakke tot tamelijk zwakke onderstam.

BLOEI: middentijds, stuifmeel is goed.

VRUCHTBAARHEID: het ras is regelmatig en vroeg vruchtbaar, doch geeft slechts een matige kg-opbrengst.

VRUCHT:

Rijptijd: plukrijp half september, eetrijp van half november tot januari. Te bewaren in koelhuis, in bewaarplaats te snelle narijping, blijft in gascel te groen. Niet plukken voor ongeveer half september.

Uiterlijk: vrucht is tamelijk klein, enigszins platronde vorm, bleekgroen van kleur, later geel met fraaie oranje-rode blos en strepen.

Kwaliteit: vlees tamelijk vast, zeer sappig, aangenaam zuur en zeer aromatisch, zeer goede handappel.

Bewaarbaarheid: gevoelig voor lage temperatuurbederf; in verband hiermede niet te vroeg plukken en *in het begin* van de bewaarperiode de temperatuur niet beneden 4° C laten komen. Hierdoor worden tevens een betere kleur, een betere kwaliteit en betere bewaaruitkomsten verkregen.

ZIEKTEN E.D.: Onder bepaalde omstandigheden, vooral bij vroege pluk veel stip, rotstip, steelrot en gebarsten vruchten, zeer gevoelig voor Californische pap en koperhoudende middelen. Laat bij warmte en droogte, vooral op droogtegevoelige gronden, vaak zijn blad vallen, gevoelig voor nachtvorst, wordt veel aangetast door stambasisrot, een resistente tussenstam verdient daarom aanbeveling.

RODE MUTATIES:

De laatste jaren zijn een aantal kleurmutanten ontstaan. Voorlopig worden alleen de twee meest bekende genoemd.

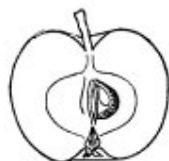
Crimson Cox: de vruchten zijn roder dan van de Cox's Orange Pippin en vaak te paars, terwijl ze meestal meer roest om de kelk hebben. De smaak is als van de Cox's Orange Pippin.

APPEL

Over het algemeen maakt deze mutatie nog weinig opgang.

Cherry Cox: geeft donkerpaarsrode vruchten, welke vaak iets hoger zijn dan van de Cox's Orange Pippin. Over het algemeen wordt deze kleur niet zo erg gewaardeerd.

A — Schone van Boskoop (Goudreinette.) Herkomst onbekend.

Door de sterke groei minder geschikt voor het huidige spillensysteem. De vruchtbaarheid begint laat, maar is dan zeer goed. Een kwaliteitsappel.

GROEI: groeit zeer sterk en vormt een zeer grote, brede boom met stevig hout. Geschikt voor hoogstam en struik, als blijverstruik op matig sterk tot sterke onderstammen, bij hoogstam op sterke onderstammen of zaailing. Ook M.IX wordt de laatste tijd gebruikt en voldoet goed. Af te raden op M.IV. De boom waait dan vaak scheef of breekt op de veredelingsplaats af.

BLOEI: vroeg, stuifmeel slecht, triploïde, vraagt kruisbestuiving.

VRUCHTBAARHEID: laat intredend, maar dan zeer produktief en regelmatig.

VRUCHT:

Rijptijd: plukrijp tweede helft september, bewaarbaar tot maart in bewaarplaats, in koelhuis tot half april. Eetrijp vanaf december.

Uiterlijk: vrucht groot, regelmatig, groen tot groengeel van kleur met roest, soms ruw, vaak een blos.

Kwaliteit: vlees stevig en fris zuur, hand- en zeer goede moesappel; bijzonder geschikt voor verwerking tot moes, zoete most en gedroogd produkt.

Bewaarbaarheid: Tijdens de oogst op kleur sorteren. De groene vruchten kunnen i.v.m. de kleur het beste in de bewaarplaats, de gekleurde in de koelcel bewaard worden. In de koelcel gaat de smaak echter vaak achteruit. In bepaalde jaren zijn de groene vruchten gevoelig voor steelrot, terwijl de gekleurde vruchten bij te lange bewaring soms scald en bruinverkleurig rond het klokhuis vertonen.

ZIEKTEN E.D.: Het ras is gevoelig voor koperhoudende middelen, de vruchten worden dan vaak ruw en barsten. Plaatselijk komt proliferatieziekte voor, vrij gevoelig voor nachtvorst. Matig gevoelig voor droogteschade.

OPMERKING: De Schone van Boskoop voelt zich speciaal thuis op de zwaardere rivierklei van 40—60 % afslibbaar en zelfs op nog zwaardere gronden. Van deze gronden komen de best bewaarbare appels van uitstekende kwaliteit.

RODE MUTATIES:

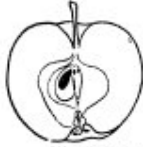
Van de zeer vele rode mutaties zijn twee typen van belang. De mutaties van *Schmidt Hübsch* en van *Bieling* vormen

APPEL

beide een zeer donkere, enigszins paarsrode appel. Wat zijn kleur aangaat is deze appel meer geschikt voor koelhuisbewaring.

De mutaties van *Geerlings* en van *Verheul* komen in de bewaarplaats pas later op kleur en kunnen dan zeer mooi worden. Voor koelhuisbewaring is dit type minder geschikt.

A — Jonathan, K.: Ph. Rick te Woodstock, New York, Ver. Staten van Amerika.

Bewaarmoeilijkheden (voornamelijk Jonathanbederf en spot) zijn de oorzaak van de afnemende waardering voor dit ras.

GROEI: groeit middelmatig sterk en vormt een middelmatige boom met veel slaphangend hout, vormt gemakkelijk een harttak, welke behouden moet worden in verband met de hangende groeiwijze. Als blijver op tamelijk sterke en sterke onderstammen, als wijker en spil op zwakke en tamelijk zwakke onderstammen.

BLOEI: middentijds, stuifmeel is goed.

VRUCHTBAARHEID: zeer vroeg, regelmatig en goed.

VRUCHT:

Rijptijd: plukken begin oktober, dan minder bewaarmoeilijkheden. Doorplukken is gewenst, bewaarbaarheid van december tot maart in bewaarplaats, in koelhuis tot half april, in gas (6 % CO₂ + 4 % O₂) tot half mei. Napluk uitsluitend in bewaarplaats. Eetrijp vanaf december.

Uiterlijk: tamelijk klein, regelmatig gevormd, de kleur is geel met fraaie, effen rode blos.

Kwaliteit: vlees tamelijk vast, lichtzuur, goede hand- en moesappel.

Bewaarbaarheid: De bewaarmoeilijkheden kunnen grotendeels worden ondervangen door de appels voor de koelcel tijdig te plukken en desnoods iets aan de kleur op te offeren en door doorplukken. Naplukken i.v.m. kleur niet in de koelcel, doch in de bewaarplaats zetten. De grote vruchten zijn sterk onderhevig aan Jonathanbederf; de rijpgeogste vruchten (welke geheel rood gekleurd zijn) zijn zeer vatbaar voor Jonathanspot.

ZIEKTEN E.D.: het ras heeft veel last van meeldauw en is matig gevoelig voor droogte.

A — Lombartscalville. Door de familie Lombarts te Zundert onder de naam Lombartscalville in 1911 in de handel gebracht.

Deze appel wordt steeds meer aangeplant, mede door zijn goede vruchtbaarheid, zijn houdbaarheid en goede smaak. Een bezwaar is dat de schil vettig is en daardoor vaak stoffig wordt. Draagt vaak in trossen, moet gedund worden.

APPEL

GROEI: middelmatig sterk, vormt een regelmatige flinke boom, is dicht bebladerd. Geschikt voor struik, als blijver op tamelijke sterke, sterke en zeer sterke onderstammen en als wijker op tamelijk sterke onderstammen. M IX is vaak te zwak voor dit ras. Op zeer sterke onderstammen treedt de vruchtbaarheid laat in.

BLOEI: middentijds tot tamelijk laat, het stuifmeel is goed.

VRUCHTBAARHEID: vroeg, regelmatig en zeer goed.

VRUCHT:

Rijptijd: plukrijp eind september begin oktober, bewaarbaar tot maart in bewaarplaats, in koelcel tot eind april. Eetrijp vanaf december. Eerst op kleur laten komen in de bewaarplaats. Bewaren in stofvrije ruimte.

Uiterlijk: matig groot, meer breed dan hoog. De kleur is geelgroen, later geel, schil vetzig.

Kwaliteit: smaak is lichtzuur, vlees tamelijk zacht, roomwit van kleur, goede handappel. Moet voorzichtig behandeld worden, smaak uitstekend.

Bewaarbaarheid: is door haar kleur meer geschikt voor de bewaarplaats dan voor de koelcel. In de koelcel gevoelig voor scald. Het verdient aanbeveling de partijen bestemd voor de koelcel, eerst enige tijd onder een afdak te laten bijkleuren, hierdoor wordt de kans op scald minder.

ZIEKTEN E.D.: het ras is vrij vatbaar voor meeldauw. Een goede luisbestrijding ter voorkoming van honingdauw is noodzakelijk. Grote vruchten hebben vaak last van glazigheid.

A — Golden Delicious. K.: A. H. Mullins, West Virginia, Ver. Staten van Amerika. Door Stark Brothers, Louisiana, in 1916 in de handel gebracht.

De grote vruchtbaarheid, de kwaliteit en duurzaamheid van de vrucht en de waardering door de handel, maken dit ras tot één van de meest aangeplante in ons land.

GROEI: groeit middelmatig sterk, op jonge leeftijd sterk, vormt een tamelijk grote regelmatige boom. Geschikt voor struikvorm, als blijver op tamelijk sterke onderstammen, vooral op M XI; M XVI moet worden afgeraden; als wijker op zwakke en tamelijk zwakke onderstammen. Geschikt voor spil.

BLOEI: middentijds tot tamelijk laat, stuifmeel is goed.

VRUCHTBAARHEID: zeer vroeg intredend, regelmatig en zeer goed.

VRUCHT:

Rijptijd: plukrijp half oktober, eetrijp december tot maart, in koelhuis tot april, bij gasbewaring 9 % CO₂ + 11 % O₂ tot half mei. Doorplukken is aan te bevelen. De tweede pluk is beter in bewaarplaats te bewaren tot februari. In het koelhuis en gascel kleuren ze niet bij.

Uiterlijk: middelmatig groot, regelmatig van vorm, heeft een zeer lange steel. De kleur is groengeel, later geel.

APPEL

Kwaliteit: vlees tamelijk vast en zachtzuur op het laatst bijna zoet. Is een goede handappel.

Bewaarbaarheid: In bewaarplaats en koelcel zeer gevoelig voor gloeosporiumrot, in gas minder.

Doorplukken of sorteren op kleur; groene vruchten opslaan in fruitbewaarplaats. Vooral als de vruchten in de gascel worden bewaard is doorplukken zeer gewenst daar de vruchten in de gascel niet of nauwelijks nakleuren. Gevoelig voor rimpelen, daarom extra letten op de relatieve vochtigheidsgraad in bewaarplaats en koelcel.

ZIEKTEN E.D.: het ras is zeer vatbaar voor schurft. Op droogtegevoelige gronden last van bladval.

- B — Ellison's Orange. K.:** C. C. Ellison te Bracebridge en Wipf te Hartshorne Hall, Engeland. Een kruising van Cox's Orange Pippin x Witte Winter Calville. In 1911 in de handel gebracht door Pennell and Sons.

Dit ras voldoet plaatselijk zeer goed. Een voorwaarde is echter dat de bomen op goed ontwaterde gronden, zoals b.v. in de N.O. Polder, worden geplant; anders te veel kanker. Aanvulling voor Cox door verlenging van het seizoen.

GROEI: groeit middelmatig sterk en vormt een tamelijk grote steile boom. Geschikt voor struikvorm, als blijver op tamelijk sterke en sterke onderstammen, als wijker en spil op zwakke en tamelijk sterke onderstammen. Bij bewaring last van glazigheid, softscald en stip. Last van bladval op droge gronden.

BLOEI: is middentijds, stuifmeel is goed.

VRUCHTBAARHEID: tamelijk vroeg, tamelijk onregelmatig maar behoorlijk.

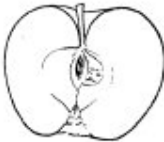
VRUCHT:

Rijptijd: plukrijp half september, bewaarbaar van half september tot oktober, rijpt in bewaarplaats snel na, in koelhuis tot maart te bewaren. Eetrijp vanaf half september.

Uiterlijk: is middelmatig groot, is hoger van vorm dan Cox's Orange Pippin; de kleur is geel met rode strepen, vaak een blos. De vette schil is een bezwaar.

Kwaliteit: vlees aangenaam zuur met een aromatische parfumsmaak, goede handappel voor september tot maart.

- B — Glorie van Holland. K.:** Hazelbag te Rockanje omstreeks 1890.

De vroege, regelmatige en zeer goede vruchtbaarheid doen dit ras handhaven, maar de vatbaarheid voor kanker en sterk verminderende groei op oudere leeftijd hebben dit ras in het B-sortiment gebracht. Het ras is geschikt voor export en is goedkoop te telen.

APPEL

GROEI: groeit vrij sterk, vormt een tamelijk grote boom, is dicht bebladerd, groei door grote vruchtbaarheid op oudere leeftijd vaak onvoldoende. Geschikt voor struikvorm, als blijver op tamelijk sterke, sterke en zeer sterke onderstammen, als wijker en spil op zwakke en tamelijk sterke onderstammen.

BLOEI: middentijds, stuifmeel is goed.

VRUCHTBAARHEID: tamelijk vroeg intredend, regelmatig en zeer goed.

VRUCHT:

Rijptijd: plukrijp half september, bewaarbaar in bewaarplaats tot eind november, in koelhuis tot januari, eetrijp vanaf oktober.

Uiterlijk: is middelmatig groot, regelmatig, fraai geel met rode blos en strepen.

Kwaliteit: is lichtzuur, goede hand- en fabrieksappel.

Bewaarbaarheid: grove vruchten en vruchten van jonge bomen zijn nogal gevoelig voor stip; deze vruchten dan ook niet gebruiken voor bewaring. Na januari kunnen veelal bruine vlekjes (scald) ontstaan op die plaatsen waar de vruchten tegen elkaar aanliggen; regelmatige controle is hierdoor noodzakelijk. De vruchten verliezen tijdens de bewaarperiode veel van hun aroma.

ZIEKTEN E.D.: heeft gauw last van magnesiumgebrek, terwijl er verder een virus in voorkomt, die ruwschilligheid veroorzaakt.

B — Laxton's Superb. K.: Laxton Brothers, Bedford, Engeland. Ontstaan uit een kruising van Wijker Pippin x Cox's Orange Pippin.

Ondanks de beurtjaren wordt dit ras nog steeds aangeplant, mede door de vraag voor export naar Engeland na het Cox's seizoen.

GROEI: groeit matig sterk to sterk, vormt een tamelijk grote boom met slappe, neerhangende takken, sterk snoeien om takbreuk te voorkomen. Geschikt als blijver op tamelijk sterke, sterke en zeer sterke onderstam, als wijker op zwakke en tamelijk zwakke onderstammen.

BLOEI: middentijds, stuifmeel goed.

VRUCHTBAARHEID: tamelijk vroeg intredend en goed, maar heeft uitgesproken beurtjaren, welke moeilijk zijn te voorkomen. Moet in draagjaren sterk gedund worden. Met een tussenstam wellicht minder last van beurtjaren. Aanwijzing hiertoe gaf een omenting van Zoete Campagne met Laxton's Suberp.

VRUCHT:

Rijptijd: niet plukken voor 2e helft september. Bewaarbaar tot half december, in koelhuis tot februari; in 8 % CO₂ + 12 % O₂ tot april, eetrijp vanaf oktober.

Uiterlijk: is middelmatig groot, regelmatig van vorm, groen met bruinrode blos. Na bewaring valt kleur vaak tegen.

APPEL

Kwaliteit: kort na de pluk heeft dit ras een Cox's smaak, later is de smaak iets flauwer en minder aromatisch.

Bewaarbaarheid: gevoelig voor rimpelen, vooral bij te vroege pluk, daardoor ook minder geschikt voor de bewaarplaats. Voldoet goed in gascel met 8 % CO₂ + 12 % O₂ mits de relatieve vochtigheid niet te laag is. Vooral de grove vruchten zijn gevoelig voor stip en rotstip. Regelmatig controleren i.v.m. nestrot.

ZIEKTEN E.D.: vertoont vaak kaligebreksverschijnselen. Niet aanplanten op kaliarme gronden. Op droogtegevoelige gronden last van bladval.

B — Winston. K.: William Pope te Wokingham, Engeland. Kruising van Cox's Orange Pippin met Worcester Pearmain.

Door de goede bewaarbaarheid en geschiktheid voor kleine boomvormen, wordt dit ras nogal aangeplant.

In Zeeland veel last van meeldauw.

GROEI: groeit tamelijk sterk, vormt een tamelijk steil opgaande kroon, is tamelijk dicht bebladerd, uitbuigen gewenst. Geschikt voor struikvorm op zwakke onderstammen. Sterke onderstammen zijn ongeschikt, de vruchten blijven dan te klein.

BLOEI: is middentijds, stuifmeel is goed.

VRUCHTBAAARHEID: is vroeg intredend, regelmatig en behoorlijk.

VRUCHT:

Rijptijd: niet plukken voor half oktober. Bewaarbaar tot april. In koelhuis tot mei. Bij gasbewaring 7 % CO₂ tot juni; de kleur blijft dan vaak achter. Eetrijp vanaf januari.

Uiterlijk: vrucht tamelijk klein, tamelijk regelmatig van vorm, donkergroen gekleurd, maar later geel met bos en strepen.

Kwaliteit: vlees vast, dikke schil, goed van smaak.

Bewaarbaarheid: kleurt in de fruitbewaarplaats vlugger na dan in het koelhuis. In het voorjaar dient op het rimpelen gelet te worden.

ZIEKTEN E.D.: in Zeeland veel last van meeldauw.

N — Stark Earliest. Ouders onbekend. Gevonden door Douglas Bonner te Orofino, Idaho, Ver. Staten van Amerika, 1938. In de handel gebracht in 1944 door Stark Brothers te Louisiana, Ver. Staten van Amerika.

Naar dit nieuwe ras is zeer veel vraag, mede door zijn vroegheid, goede smaak en zeer goed uiterlijk.

GROEI: groeit middelmatig sterk, tamelijk steil opgaande boom, is dicht bebladerd, geschikt voor struikvorm, als blijver op sterke onderstammen, als wijker en spil op zwakke onderstammen. Blijft op zeer sterke onderstammen misschien te klein. Open snoei is gewenst.

APPEL

BLOEI: is tamelijk vroeg, gelijk met Yellow transparent, stuifmeel is goed.

VRUCHTBAARHEID: vroeg en behoorlijk vruchtbaar.

VRUCHT:

Rijptijd: vroeg, ongeveer een week na de Yellow transparent. Verhandelbaar tot iets voor de James Grieve.

Uiterlijk: middelmatig groot, platronde, iets onregelmatig van vorm. Kleur rood op gele ondergrond.

Kwaliteit: vlees tamelijk vast, sappig, zeer goed aroma, lichtzuur, veel minder zuur dan Yellow transparent.

Bewaarbaarheid: de vrucht wordt niet snel melig en is ongeveer een maand verhandelbaar.

OPMERKINGEN: doorplukken is gewenst, daar dit ras tamelijk laat kleurt.

N — Tydeman's Early Worcester. K.: H. M. Tydeman, East Malling Research Station, Kent, Engeland in 1929. Het is een kruising van Red Mac Intosh met Worcester Pearmain, droeg voor het eerst in 1936.

Het fraaie uiterlijk van de vrucht en de goede smaak maken dit ras zeker beproevenswaardig. Het uiterlijk is veel mooier dan de James Grieve.

GROEI: groeit tamelijk sterk, maakt lange, vaak kale takken. Boom vormt moeilijk. Geschikt voor haagsysteem.

BLOEI: middentijds, stuifmeel is goed.

VRUCHTBAARHEID: vroeg intredend en behoorlijk.

VRUCHT:

Rijptijd: einde augustus — begin september, gelijk met de James Grieve.

Uiterlijk: middelmatig groot, regelmatig van vorm, fraai helderrood gekleurd op crèmekleurige ondergrond.

Kwaliteit: vlees wit, sappig, zacht, lichtzuur en aromatisch. Goede handappel, is goed vervoerbaar.

ZIEKTEN E.D.: het ras is kanker gevoelig.

N — Laxton's Fortune. K.: Laxton Brothers, Bedford, Engeland in 1904. Een kruising van Cox's Orange Pippin met Wealthy.

Dit ras heeft voor- en tegenstanders. De goede en vroege vruchtbaarheid, de geschiktheid voor kleine boomvormen staan tegenover de vaak onvoldoende kleur en het iets droge vruchtvlees.

GROEI: groeit tamelijk sterk, vormt een matig grote boom, bebladering doet aan Wealthy denken. Geschikt voor struikvorm, als blijver op sterke, als wijker op tamelijk sterke onderstammen.

BLOEI: is middentijds, stuifmeel is goed.

VRUCHTBAARHEID: vroeg intredend, regelmatig en behoorlijk.

APPEL

VRUCHT:

Rijptijd: plukrijp begin september, bewaarbaar tot half november, verliest spoedig zijn smaak, eetrijp vanaf eind september.

Uiterlijk: is middelmatig groot, regelmatig van vorm, kleur is groengeel tot geel met rode blos en strepen.

Kwaliteit: vlees roomwit, tamelijk zacht, bijna zoet, vrij droog, aromatisch.

O — Perzikrode Zomerappel (Pfirsichroter Sommerapfel).

De grote vatbaarheid voor schurft, het onregelmatig rijpen en het vaak niet op kleur komen van de vruchten, die bovendien snel melig worden, doen dit ras in waarde dalen. Dunnen is steeds gewenst.

GROEI: groeit tamelijk zwak, vormt een kleine, brede, dichte kroon. Geschikt voor struik, als blijver op tamelijk sterke, sterke en zeer sterke onderstammen, als wijker op tamelijk sterke onderstammen.

BLOEI: zeer vroeg, stuifmeel goed, draagt met eigen stuifmeel niet steeds voldoende.

VRUCHTBAARHEID: zeer vroeg, regelmatig en zeer goed, draagt in trossen; vruchtdunnen gewenst.

VRUCHT:

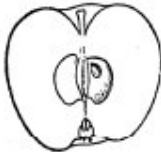
Rijptijd: begin augustus, rijpt ongelijk, moet worden doorgeplukt, wordt snel melig.

Uiterlijk: middelmatig groot, regelmatig van vorm, kleur bleekgroen, vaak een fraaie lichtrode effen blos bij goede rijpheid.

Kwaliteit: vlees zacht en lichtzuur, matige handappel voor begin augustus.

ZIEKTEN E.D.: zeer vatbaar voor schurft.

O — Zigeunerin. Door Vallen te Swalmen ingevoerd uit Riga.

Wordt vrijwel niet meer aangeplant wegens zeer matige kwaliteit. Veel voortijdige val.

GROEI: groeit tamelijk zwak en vormt een tamelijk kleine stelle boom met weinig vertakt hout. Geschikt voor struikvorm, als blijver op sterke en zeer sterke onderstammen, als wijker op tamelijk sterke onderstammen.

BLOEI: zeer vroeg, stuifmeel is goed, vormt parthenocarpische vruchten.

VRUCHTBAARHEID: vroeg, regelmatig en behoorlijk, moet gedund worden.

VRUCHT:

Rijptijd: eind augustus begin september, rijpt ongelijk.

Uiterlijk: vrucht groot, fraai rood gestreept.

Kwaliteit: vlees iets droog, zacht zuur, matige handappel.

APPEL

- O — Benoni.** Herkomst Massachusetts, Ver. Staten van Amerika ± 1800.

De uitgesproken beurtjaren en het vaak te klein blijven van de vruchten manen tot zeer grote voorzichtigheid.

GROEI: groeit middelmatig sterk, steil opgaand, dicht bebladerd. Geschikt als blijver op matig sterke, sterke en zeer sterke onderstammen, als wijker en spil op tamelijk sterke en zwakke onderstammen.

BLOEI: middentijds, stuifmeel goed.

VRUCHTBAARHEID: vroeg intredend, maar met uitgesproken beurtjaren, uitbuigen en dunnen van de vruchten gewenst.

VRUCHT:

Rijptijd: iets voor of gelijk met James Grieve, eind augustus/begin september.

Uiterlijk: tamelijk klein, tot middelmatig, geel met gestreepte helderrode blos, schil dik.

Kwaliteit: vlees geel, zeer vast, sappig, aromatisch, uitstekende handappel.

ZIEKTEN E.D.: het ras heeft last van vroege val.

- O — Manks Codlin.** K.: Kewley, Ballanard, Isle of Man, Engeland, 1815.

De middelmatige kwaliteit van dit ras en de vraag naar betere kwaliteit maken, dat dit ras praktisch niet meer wordt aangeplant.

GROEI: groeit zwak en vormt een kleine, dichtbebladerde boom. Geschikt voor struikvorm, als blijver op zeer sterke onderstammen, als wijker op tamelijk sterke onderstammen.

BLOEI: zeer vroeg, stuifmeel goed.

VRUCHTBAARHEID: zeer vroeg, regelmatig en zeer goed, vruchtzetting vaak zeer groot, vruchtdunnen noodzakelijk.

VRUCHT:

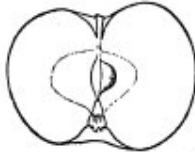
Rijptijd: plukrijp eind augustus, eetrijp vanaf september tot oktober.

Uiterlijk: tamelijk klein, bleekgeel, soms zwakke blos.

Kwaliteit: vlees vast, lichtzuur, matige handappel, behoorlijke moesappel, kwaliteit en houdbaarheid zijn afhankelijk van de pluktijd, wordt soms te vroeg geplukt. Doorplukken gewenst.

OPMERKINGEN: veel dunnen is noodzakelijk.

- O — Bramley's Seedling.** K.: Bramley te Southwell (Notts.) Engeland. In 1876 in de handel gebracht.

De sterke groei, late vruchtbaarheid en de goede bewaarbaarheid van betere kwaliteitsrassen verminderen de waarde van dit ras.

GROEI: groeit bijzonder sterk en vormt een zeer grote, brede boom met stevig hout. Geschikt voor hoogstam en struik. Voor hoog-

APPEL

stam zeer sterke onderstammen, voor struik tamelijk sterke onderstammen. Ongeschikt voor wijker.

BLOEI: middentijds, stuifmeel slecht. Bestuiving noodzakelijk.

VRUCHTBAARHEID: is zeer goed en regelmatig, maar tamelijk laat.

VRUCHT:

Rijptijd: plukrijp eind september, in bewaarplaats tot december, in koelhuis tot half februari, cetrijp vanaf december.

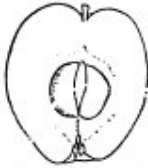
Uiterlijk: vrucht groot tot zeer groot, onregelmatig van vorm, groen met zwakke blos, *niet mooi*.

Kwaliteit: goede moes- en fabrieksappel.

Bewaarbaarheid: in verband met de bruinverkleuring bij bewaring in gascel steeds mislukking. Zeer gevoelig voor scald.

ZIEKTEN E.D.: de gevoeligheid voor nachtvorst is groot; de vruchten hebben vaak vorstneuzen.

o — Present van Engeland. Herkomst onbekend.

Heeft plaatselijk b.v. in de IJsselstreek en de Beemster nog enige betekenis, maar wordt vooral wegens zijn boomvorm en matige kwaliteit niet meer aangeplant. Wordt soms nog wel gebruikt voor het omenten van hoogstammen.

GROEI: groeit tamelijk zwak. Door de lange kale takken lastig tot een boom, passende in het huidige plantsysteem, te vormen. Geschikt voor hoogstam en halfstam als blijver op sterke en zeer sterke onderstammen, als wijker op sterke en tamelijk sterke onderstammen; voor struikvorm niet geschikt.

BLOEI: middentijds, stuifmeel goed.

VRUCHTBAARHEID: draagt vroeg en zeer goed.

VRUCHT:

Rijptijd: plukrijp eind september, bewaarbaar tot februari, in koelhuis tot half maart. Eetrijp vanaf december.

Uiterlijk: middelmatig grote, hoge, enigszins onregelmatige appel, bleekgroen, later lichtgeel van kleur.

Kwaliteit: wit, los vruchtvlies, zachtzuur. Een behoorlijke handappel met groot klokhuis.

Bewaarbaarheid: bij bewaring last van stip en scald.

OPMERKINGEN: bij doorplukken napluk eerst op kleur laten komen.

o —Gronsvelder Klumpke. Kleurmutatie van Eisdener Klumpke. Gevonden door de landbouwonderwijzer Claesens, Gronsveld.

In Limburg komt dit ras nog vrij veel voor en wordt dan als hoogstam gebruikt. Alleen geschikt voor extensieve bedrijven.

GROEI: groeit sterk en vormt een grote boom met breeduithangende takken. Stammen scheuren gemakkelijk uit elkaar. Geschikt voor hoogstam op goede grond.

APPEL

BLOEI: laat, stuifmeel goed.

VRUCHTBAARHEID: tamelijk vroeg intredend en goed, vaak beurtjaren.

VRUCHT:

Rijptijd: plukrijp begin oktober, bewaarbaar in bewaarplaats tot maart, in koelhuis tot mei, eetrijp vanaf december.

Uiterlijk: tamelijk groot, typische vleesknobbel bij de steel; rood, enigszins gestreept.

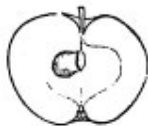
Kwaliteit: vlees stevig en enigszins droog, tamelijk goede moesappel, zeer matige handappel.

ZIEKTEN E.D.: neiging tot voortijdige val.

ZOETE APPELS

Alhoewel de vraag naar zoete appels steeds afneemt, zijn enkele rassen opgenomen, daar er plaatselijk nog wel vraag naar is.

Zoete Kroon. Gevonden door S. H. Brouwer te Noordbroek (1870) en 20 jaar later in de handel gebracht.

GROEI: groeit matig sterk en vormt een tamelijk grote boom. Geschikt voor struikvorm, desnoods voor hoogstam. Als blijver op sterke en zeer sterke onderstammen, als wijker op tamelijk sterke onderstammen.

BLOEI: laat, stuifmeel is goed.

VRUCHTBAARHEID: tamelijk vroeg, tamelijk regelmatig en goed. Is voor een zoete appel produktief, soms beurtjaren.

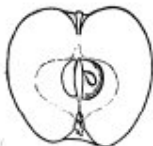
VRUCHT:

Rijptijd: plukrijp half september. Consumptietijd vanaf oktober. In het zuiden van ons land een herfstappel. In het koelhuis bewaarbaar tot februari.

Uiterlijk: tamelijk klein, goudgeel met gestreepte rode bloes, fraai.

Kwaliteit: behoorlijke hand- en kookappel, zoet. Vlees is gelig wit, vaak glazig.

Dijkmanszoet. Vermoedelijk in de omgeving van Maurik of Wijk bij Duurstede ontstaan.

GROEI: groeit sterk en vormt een grote boom, geschikt voor hoogstam, met struiken is nog weinig ervaring.

BLOEI: tamelijk laat, stuifmeel is goed.

VRUCHTBAARHEID: draagt tamelijk vroeg en goed, maar heeft last van beurtjaren.

VRUCHT:

Rijptijd: plukrijp 2e helft van september, consumptietijd vanaf oktober. Bewaarbaar tot half januari.

Uiterlijk: middelmatig groot, groen, later geel met rood-gestreepte bloes.

Kwaliteit: zoet, goede kook- en droogappel met hoge opbrengst.

APPEL

Zoete Ermgaard. Vermoedelijk van Nederlandse herkomst, staat vermeld in de Nederlandse Boomgaard van 1864.

Zoete appel van goede kwaliteit; en late vruchtbaarheid, die door zijn beurtjaren vrijwel niet meer wordt aangeplant.

GROEI: sterk, vormt een grote hoogopgroeiende boom, maakt veel fijn hout, komt voor als hoogstam en struik op sterke onderstammen.

BLOEI: laat, stuifmeel goed.

VRUCHTBAARHEID: is laat vruchtbaar, in draagjaren overvloedig, draagt aan de toppen van de takken.

VRUCHT:

Rijptijd: plukrijp begin oktober, bewaarbaar tot en met februari, consumptietijd vanaf oktober.

Uiterlijk: vrucht middelmatig groot, onregelmatig van vorm, kleur is lichtgroen, later geel met rode blos.

Kwaliteit: vlees is vast, wit, droog, zeer goede kookappel.

RASSEN WAAROVER MEER ERVARING GEWENST IS

Close. K.: C. P. Close van het U.S.D.A. te Arlington, Virginia, Ver. Staten van Amerika. De ouders zijn onbekend, het ras is in 1925 gewonnen en in 1938 in de handel gebracht.

De boom groeit sterk, is dicht bebladerd en vormt een pyramidale kroon. Bloeit middenjids, het stuifmeel is zeer slecht. De vruchtbaarheid treedt vroeg in. De rijptijd valt enkele dagen voor de Yellow transparent, maar de vruchten zijn snel melig. Het is een hoge, onregelmatige, tamelijk grote appel met een grote donkerrode blos op gele ondergrond.

Het vlees is wit en friszuur van smaak.

Het ras is gevoelig voor nachtvorst, heeft weinig last van schurft en is matig vatbaar voor meeldauw en bladluizen.

Een goede bestuiving zal de vruchtbaarheid waarschijnlijk verhogen en regelmatigere vruchten geven. Er wordt dan ook naar een goede bestuiver gezocht.

Alton. K.: New York State Agric. Exp. Station, (Richard Wellington) Geneva, N.Y. Ver. Staten van Amerika, in 1923. Het is een kruising van Early MacIntosh x New York 845. (Red Canada x Transparente jaune).

De boom groeit sterk, maakt zeer lange, slappe takken, groeit tamelijk breeduit en is ij bebladerd. Vormt lastig.

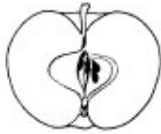
Bloeit middentjids, gelijk met de James Grieve. Het stuifmeel is goed. Het ras is goed en vroeg vruchtbaar. De rijptijd is eind augustus even voor de James Grieve; doorplukken is gewenst. De appel is matig groot en tonvormig met een lange steel. De kleur is groengeel met een rode blos.

Het vlees is tamelijk zacht, wit, soms enigszins rood aangelopen, sappig, lichtzuur en aromatisch.

De vatbaarheid voor schurft, bladluis en spint is gering, voor meeldauw is het ras matig vatbaar.

APPEL

Taunton Cross. K.: Spinks, Long Ashton Res. Station, Bristol, Engeland.
Het is een vrij bestoven zaailing van de Wealthy.

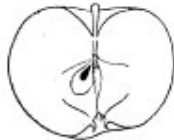

De boom groeit matig sterk, vormt een open, tamelijk steilopgaande kroon met afhangende takken. Bloeit middentijds, het stuifmeel is goed. Het ras is vroeg, regelmatig en goed vruchtbaar.

De vrucht rijpt van half september tot oktober; middelmatig groot en regelmatig van vorm. De kleur is groengeel met oranje blos en strepen.

Het vlees is roomwit, knappend, zeer zachtzuur met een aangenaam aroma. Het ras is matig vatbaar voor schurft, meeldauw en bladluis en heeft weinig last van spint.

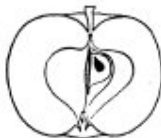
Prinses Beatrix. K.: Laboratorium voor Tuinbouwplantenteelt te Wageningen. Kw.r.: 1955. Het is een kruising van Cox's Orange Pippin x Jonathan.

De boom groeit matig sterk en bloeit middentijds. De vruchtbaarheid is tamelijk goed en regelmatig. De vrucht rijpt half september en is bewaarbaar tot eind februari. Ze is groengeel tot geel van kleur met gestreepte rode blos.

Het vlees is roomwit, zacht, sappig met een tamelijk goed aroma. Het ras is matig vatbaar voor schurft en meeldauw en rimpelt nogal snel bij bewaring.

Ingrid Marie. Waarschijnlijk een zaailing van de Cox's Orange Pippin. Omstreeks 1910 gevonden in de hogeschooltuin te Flemlöse, Denemarken. Genoemd naar de dochter van de leraar K. Madsen. In 1936 door C. Matthiesen in de handel gebracht.

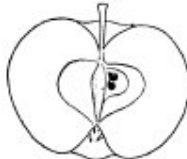

De boom groeit matig sterk, vormt een brede, dichte kroon. Op zwakke onderstammen heeft men veel last van scheurtjes bij de kelk. De bloei is middentijds, het stuifmeel is goed. Het ras is vroeg en goed vruchtbaar. De vrucht rijpt in december en is bewaarbaar tot januari, in een koelcel tot april. De appel is middelmatig groot, zeer regelmatig van vorm en donkerrood van kleur.

Het vlees is groenig geelwit, zachtzuur, sappig met een zwak Cox's aroma. Bij lange bewaring wordt de smaak flauw.

Het ras is matig vatbaar voor schurft, meeldauw en bladluis en heeft weinig last van spint.

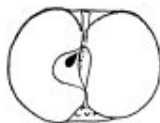
Lobo. K.: Division of Horticulture, Central Exp. Farm te Ottawa, Ontario, Canada. Het is een vrij bestoven zaailing van MacIntosh. Geselecteerd in 1906 en in 1930 in de handel gebracht.

De boom groeit matig sterk, maakt stevig hout, tamelijk steile groei en is zeer dicht bebladerd. Bloeit middentijds, het stuifmeel is goed. Het ras is vroeg, regelmatig en zeer goed vruchtbaar. Ze rijpt in de eerste helft van oktober en is bewaarbaar tot januari. De vrucht is matig tot tamelijk groot, regelmatig van vorm. De kleur is geel met grote donkerrode blos.

Het vlees is wit, zachtzuur, aromatisch, de schil is iets vetzig. Het ras is zeer vatbaar voor schurft, matig vatbaar voor spint.

Citrine. K.: Laboratorium voor Tuinbouwplantenteelt te Wageningen. Dit ras is ontstaan uit een kruising van Sterappel x Cox's Orange Pippin.

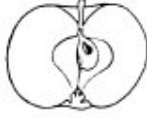

Het is een tamelijk steil opgaande boom met sterke groei, bloeit middentijds, de vruchtbaarheid is matig vroeg en tamelijk regelmatig. De vrucht is rijp in de eerste helft van oktober en is bewaarbaar tot half januari, middelmatig groot, regelmatig van vorm, groengeel tot geel van kleur met een donkerrode blos en iets gestreept.

Het vlees is gelig wit, zacht, sappig met een goed aroma. Het ras is matig vatbaar voor schurft en meeldauw.

APPEL

Appel van Paris. K.: Laboratorium voor Tuinbouwplantenteelt te Wageningen. Kw.r.: 1953. Het is een kruising van Brabantse Bellefleur x Jonathan.

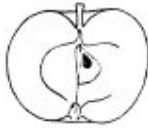

De boom groeit matig sterk, met veel slap, hangend hout, bloeit tamelijk laat, is vroeg en zeer goed vruchtbaar; dunnen is vaak gewenst.

De vrucht rijpt in de eerste helft van oktober en is bewaarbaar tot maart. Ze is matig groot, regelmatig van vorm, geel van kleur met oranje-rode blos.

Het vlees is matig van kwaliteit en friszuur van smaak. Het ras is zeer vatbaar voor schurft en meeldauw; heeft door zijn vrij late en lange bloei weinig last van nachtvorst.

Jan Steen. K.: Laboratorium voor Tuinbouwplantenteelt te Wageningen. Het is een kruising van Sterappel x Cox's Orange Pippin.

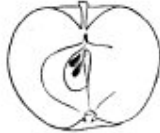

De boom groeit tamelijk steil, is weinig vertakt en vormt stevig hout. De bloei is middentijds. Het ras is vroeg vruchtbaar.

De vrucht rijpt in oktober en is bewaarbaar tot februari. De vrucht is middelmatig van grootte, regelmatig van vorm en geheel rood gekleurd.

Het vlees is wit, soms iets rood aangelopen, friszuur en aromatisch. Het ras is matig vatbaar voor schurft.

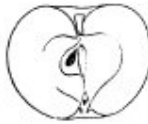
Ceres. K.: Laboratorium voor Tuinbouwplantenteelt te Wageningen. Ontstaan uit een kruising van Cox's Orange Pippin x Jonathan.

Het is een opgaande boom met veel slap hout zoals Jonathan; bloeit middentijds en is vroeg en goed vruchtbaar. De vrucht rijpt begin oktober en is bewaarbaar tot februari. Ze is matig groot en regelmatig van vorm, groengeel van kleur met rode blos en strepen.

Het vlees is roomwit, vast, friszuur en aromatisch. Het ras is vrij vatbaar voor schurft en meeldauw.

Rubens. K.: Laboratorium voor Tuinbouwplantenteelt te Wageningen. Het is een kruising van Sterappel x Cox's Orange Pippin.

Als jonge boom is het een stelle groeier, later groeit hij breeduit; bloeit middentijds en is goed vruchtbaar. De vrucht rijpt in oktober en is bewaarbaar tot februari. Ze is matig van grootte, geel van kleur met een levendige rode dekkleur en heeft een hoog soortelijk gewicht.

Het vlees is wit met rode aderen, zwak zuur met een typisch aroma.

Melrose. K.: Ohio Agricultural Exp. Station (Freeman S. Howlett), Wooster, Ver. Staten van Amerika. Geselecteerd in 1937. Het is een kruising van Jonathan x Delicious. In de handel gebracht in 1944.

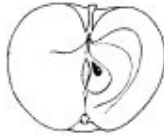

De boom groeit tamelijk sterk; groeit als jonge boom tamelijk steil, maakt stevig hout en is dicht bebladerd, groeit later meer breeduit. Bloeit middentijds, het stuifmeel is goed. Het ras is goed vruchtbaar. De vrucht rijpt 7 à 10 dagen na Jonathan en is bewaarbaar tot april/mei. Ze is tamelijk groot en regelmatig van vorm, heeft een donkerrode dekkleur op groengele tot gele ondergrond.

Het vlees is zacht, wit en minder zuur dan van Jonathan, met een behoorlijk aroma. Het ras is matig gevoelig voor schurft, meeldauw en bladluis en heeft weinig last van spint. De appel is ongevoelig voor Jonathanspot.

APPEL

Lucullus. K.: Laboratorium voor Tuinbouwplantenteelt te Wageningen. Het ras ontstond uit een kruising van Jonathan x Cox's Orange Pippin.

De boom vormt een dichte ronde kroon, met veel dunne twijgen. De bloei is middentijds en ze bloeit tamelijk lang door. De vruchtbaarheid is goed.

De rijptijd is eind oktober en het ras is bewaarbaar tot januari. De appel is middelmatig groot, bijna rond van vorm, iets afgeplat, geel van kleur met grote gestreepte blos, mooi.

Het vlees is gelig wit, sappig, zachtzuur en aromatisch. Het ras is vrij vatbaar voor schurft en meeldauw en heeft soms last van stip en late val.

Prinses Margriet. K.: Laboratorium voor Tuinbouwplantenteelt te Wageningen. Kw.r.: aangevraagd. Het ras ontstond uit een kruising van Cox's Orange Pippin x Jonathan.

De boom groeit tamelijk sterk en vormt een steil opgaande kroon. Bloeit middentijds, de vruchtbaarheid is voldoende. De vrucht rijpt eind oktober en is bewaarbaar tot eind maart. Ze is middelmatig groot, bijna rond van vorm, geel van kleur met grote, oranje-rode blos.

Het vlees is crème-wit, vrij sappig en heeft voldoende aroma. Het ras is matig vatbaar voor schurft en meeldauw.

Prinses Irene. K.: Laboratorium voor Tuinbouwplantenteelt te Wageningen. Kw.r.: 1955. Het is een kruising van Jonathan x Cox's Orange Pippin.

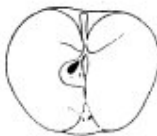

De boom groeit matig sterk, bloeit middentijds en is vroeg en zeer goed vruchtbaar; moet gedund worden. De vrucht rijpt in november en is bewaarbaar tot eind maart. Ze is regelmatig van vorm, de kleur is geel, met een grote, kersrode blos, soms iets gestreept.

Het vlees is gelig wit, zachtzuur, met een goed aroma. Het ras is matig vatbaar voor schurft en meeldauw.

Zoete appels.

Primus. K.: Laboratorium voor Tuinbouwplantenteelt te Wageningen. Kw.r.: 1963. Het is een kruising van Sterappel x Cox's Orange Pippin.

De boom groeit sterk en vormt evenals de Sterappel een steile kroon. Het ras bloeit middentijds en is tamelijk goed vruchtbaar. De vrucht is half september plukrijp en is bewaarbaar tot april. Ze is matig groot en regelmatig van vorm; geel van kleur met een licht-rode dekkleur.

Het vlees is wit en stevig, met een goed aroma, zoet. De appel is geschikt om te drogen en te koken.

Het ras is matig vatbaar voor schurft en meeldauw.

Robijn. K.: Laboratorium voor Tuinbouwplantenteelt te Wageningen. Het is een kruising van Cox's Orange Pippin x Jonathan.

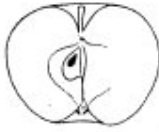
De boom groeit krachtig, iets warrig en vormt vrij dun, slap hout. Bloeit middentijds en is goed vruchtbaar. De vrucht rijpt half september en is bewaarbaar tot half februari. Ze is vrij klein en regelmatig van vorm, geel van kleur met een grote, levendige blos.

Het vlees is roomwit en is kort na het plukken lichtzuur en aromatisch tot eind oktober, daarna zoet en te gebruiken als keukenappel.

Het ras is matig vatbaar voor schurft.

APPEL

Zoete Oranje, K.: Laboratorium voor Tuinbouwplantenteelt te Wageningen. Het is een kruising van Sterappel x Cox's Orange Pippin.

De boom groeit sterk en bloeit middentijds. De vruchtbaarheid is goed. De vrucht rijpt eind september en is bewaarbaar tot eind maart. Ze is matig groot en regelmatig van vorm. De kleur is geel met een rode blos. Het vlees houdt tot half december een zachtzure smaak met veel aroma en wordt daarna zoet. De kookkwaliteit is zeer goed en als gedroogd produkt uitermate zoet.

Afgevoerde rassen.

Beauty of Bath. Heeft zeer veel last van voortijdige val, de vrucht is tamelijk klein, geeft matige oogsten.
Wealthy. Heeft meestal te weinig kleur en is zeer moeilijk te vervoeren.
Groninger Kroon. Geringe produktie en kwaliteit.
Groninger Pippeling. Kwaliteit onvoldoende, geen verbetering van Jonathan of Lombartsalville.
Notarisappel. Overgevoelig voor stip, laat vruchtbaar.
Sterappel. Is te laat vruchtbaar, vruchten tamelijk klein en veel voortijdige val.
Pomme Rosa Verbrugh. Is minder van kwaliteit dan Jonathan en veel later vruchtbaar.
Roem van Dekker. Draagt aan de toppen van de takken, maakt lange kale takken en is geen verbetering van Jonathan of Lombartsalville.
Glockenapfel. De vrucht is te onregelmatig van vorm en te zuur.

ONDERSTAMMEN

Voor appels worden vrijwel uitsluitend Malling-onderstammen gebruikt. Het sortiment heeft sinds een kwart eeuw weinig veranderingen ondergaan. Alleen M. XIII is uitgevallen, daar wel gebleken is, dat andere sterk groeiende onderstammen beter zijn. Verder is M. VII na de laatste oorlog naar voren gekomen, terwijl M. XI sindsdien terrein wint ten koste van M. XVI. Opmerkelijk is ook de sterke toename van de enige zwakke onderstam waarover wij beschikken, namelijk M. IX.

Sinds kort zijn er een 5-tal nieuwe onderstammen in de handel. Het zijn selecties uit de serie van de Malling Merton-onderstammen, zogenoemd daar zij het resultaat zijn van veredelingswerk van het proefstation te East Malling en het John Innes-Instituut, destijds te Merton. Evenals één der kruisingsouders, Northern Spy, zijn deze onderstammen op één uitzondering na, resistent tegen bloedluis. Hetgeen verderop over de M.M.-onderstammen medegedeeld wordt is gebaseerd op de uitkomsten van een proef van East Malling welke in 1946 begon en werd met het inplanten van 1-jarige oculaties op leem- en zandgrond. Op ieder der onderstammen werden 3 rassen gezet, namelijk Cox, Jonathan en Ellison's Orange. Het is inmiddels wel gebleken dat althans 3 van de 5 nieuwe onderstammen belangrijke verbeteringen zijn ten opzichte van de Malling-onderstammen van overeenkomstige groeierkte. Dit geldt voor Engelse omstandigheden, doch onze ervaring zal zeer waarschijnlijk niet anders zijn. Men bedenke echter, dat de bomen op de M.M.-onderstammen nog niet hun definitieve grootte bereikt hebben, zodat men nog altijd voor verrassingen kan

APPEL

komen te staan. Vandaar ook dat het aanbeveling verdient de plantafstanden aan de royale kant te kiezen.

Op één verschil tussen de Malling- en Malling-Merton-onderstammen dient gewezen te worden. De M.M.-onderstammen zijn (nog) vrij van virus, doch van de Malling-onderstammen, in het bijzonder M. IX, kan dat niet gezegd worden. Daarom is men in Engeland en ook hier te lande bezig met een hernieuwde kloonvorming, waarbij uitgegaan wordt van onderstammen, die, naar proefondervindelijk gebleken is, vrij zijn van virus. Zodoende zal het in een nabije toekomst mogelijk zijn om virusvrije Malling-onderstammen in circulatie te brengen. Daar virusziekten een ongunstige invloed uitoefenen op de slaging van oculaties, de groei en de vruchtdracht is het in aller belang om de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen, waardoor verspreiding van het virus tegengegaan kan worden. Men zij hiervoor verwezen naar het advies van de P.D. en de N.A.K.-B. in woord en geschrift.

Volledigheidshalve zij tenslotte nog een tweetal onderstammen vermeld voor speciale doeleinden. Voor het geval men hoogstammen zou willen kweken is Crab C wel de aangewezen onderstam. Deze onderstam geeft een stevige verankering in de grond en vormt een magnifieke stam. De groei is weinig of niets minder dan op M. XVI, doch de vruchtdracht is meestal beter dan op M. XVI. Verder is er nog een Zweedse selectie van het proefstation te Alnarp welke buitengewoon vorstresistent is. De groeikracht is gelijk aan die van M. XVI, doch de vruchtdracht treedt vroeger in.

MALLING ONDERSTAMMEN.

M. IX Metzer paradijs.

Geeft van alle onderstammen de zwakste groei en vroegste vruchtdracht. Vruchten van bomen op M. IX munten uit door grootte en kleur. Ook zijn de vruchten een week eerder rijp dan op andere onderstammen. Nadelen zijn gelegen in de hoge eisen welke M. IX aan de grond stelt en de goede verzorging, welke onontbeerlijk is. M. IX voldoet op lichte zeeklei en vochthoudende zandgronden, doch stelt op rivierklei bijna altijd teleur. Het is noodzakelijk om de grond zwart te houden, althans gedurende een deel van het jaar. Verder geeft M. IX een zeer slechte verankering. Bomen op M. IX maken een open brede kroon, daarom kan men deze het beste kweken met een harttak, welke overeind gehouden wordt met een lange paal. Bomen op M. IX zijn meer vatbaar voor kanker. Knaagdieren, speciaal muizen, hebben een opvallende voorkeur voor M. IX. Op M. IX voldoet alleen de matige groeier, zoals Cox. De sterke groeiers worden zwaar, waardoor zij gemakkelijk omwaaien, de zwakste groeiers blijven te klein. M. IX wordt veel gebruikt voor wijkers en ook voor vrije spullen en snoeren in zeer intensieve beplantingen.

M. VII.

De groeikracht van deze onderstam verschilt weinig van die van M. IV en M. II. In tegenstelling met M. IV geeft M. VII

APPEL

een goede verankering in de grond. Vruchten van bomen op M. VII zijn uitzonderlijk goed van kleur. Vanwege zijn gevoeligheid voor wortelknobbel, die tenslotte toch nog mee bleek te vallen, kwam deze onderstam pas laat naar voren. De aangewezen onderstam voor omstandigheden waarin M. IX of M. IV niet voldoen.

M. IV.

Vormt op rivierklei bomen van uitzonderlijk rijke vruchtdracht, die vaak iets kleiner zijn dan bomen op M. II. Op lichte, kali- en kalkrijke gronden, in jonge Zeeuwse polders komen vele gebreksziekten voor. Een bezwaar var M. IV is een éézijdig wortelgestel, waardoor de bomen kans lopen scheef te waaien.

M. II.

De groeikracht is tamelijk sterk, de vruchtdracht treedt reeds vroeg in en is uitstekend. Dit geldt speciaal voor droge gronden en zandgronden. M. II geeft de meeste voldoening op lichtere gronden; is gevoelig voor kaligebrek.

M. I.

Een onderstam, die een iets sterkere groei geeft dan M. II. M. I voldoet minder op droge gronden. De vruchten zijn op M. I groter en beter van kleur dan op M. II.

M. XI.

Deze onderstam wint snel terrein ten koste van M. XVI. De vatbaarheid voor wortelknobbel valt erg mee. De vruchtbaarheid op M. XI is zeer goed terwijl de vruchten veel kleur krijgen. Voldoet goed op zwaardere gronden.

M. XVI.

Geeft een sterke groei, als zaailingen, doch de vruchtbaarheid treedt vroeger in en is over het algemeen groter. M. XVI geeft een stevige verankering in de grond, doch vormt geen mooie stam. Voor het opkweken van hoogstammen verdient daarom Crab C de voorkeur.

MALLING-MERTON-ONDERSTAMMEN.

M.M. 104 (Malling II x Northern Spy)

Combineert de rijke vruchtdracht van M. IV met een goede verankering in de grond. Op leemgrond is de groei sterker dan op M. IV, op zandgrond gelijk aan M. IV. Is vermoedelijk een verbeterde M. IV.

M.M. 106 (Northern Spy x Malling I)

Vertoont wat groei en vruchtdracht betreft overeenkomst met M. VII. Echter op leemgrond bleef de vruchtdracht de laatste jaren achter bij M. VII, terwijl op zandgrond de groei zwakker is dan op M. VII, doch sterker dan op M. IX.

APPEL

M.M. 109 (Malling II x Northern Spy)

De groeikracht is sterker dan van M. II, zowel op leem- als op zandgronden. Volgens de opgedane ervaringen is deze onderstam bijzonder geschikt voor droge gronden. Vruchtdracht en verankering zijn als van M. II.

M.M. 111 (Northern Spy x Merton 793 (Northern Spy x M. II))

De groeikracht is gelijk aan die van M. II, terwijl de vrucht- dracht even uitzonderlijk rijk is als op M. IV.

M. XXV (Northern Spy x Malling II)

Deze onderstam bleek na herhaalde toetsing niet volkomen resistent tegen bloedluis, vandaar dat hij in de Malling-serie geplaatst werd. De groeikracht komt overeen met die van M. XVI, doch de vrucht- dracht treedt vroeger in en is bijzonder rijk.